

Etapă națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a VIII-a

- **Timpul de lucru este de trei ore.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.**
- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate.**

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Țara Românească este cel de-al doilea spațiu românesc amenințat de otomani. Grație eforturilor [...] lui Mircea cel Bătrân [...], ofensiva otomană [...] este stăvilită. Trecerea Dunării de către Baiazid [...] duce la [lupta] de la Rovine. [...]

După experiențe militare în Serbia, Croația și în Ducatul Milanului, Iancu de Hunedoara ajunge voievod al Transilvaniei din 1441 [...]. În 1442 înfrânge încercarea turcilor de a intra în Transilvania și obține o mare victorie asupra lor pe cursul superior al Ialomiței [...].

Eforturile lui Iancu de Hunedoara sunt continuate de Vlad Țepeș, domn al Țării Românești [...]. În iarna 1461-1462 atacă fortărețele turcești de la sud de Dunăre. [...] În 1462 refuză să mai plătească tribut turcilor. În același an, sultanul Mehmed II pătrunde cu o puternică armată în Țara Românească. [...] Țepeș, care nu avea suficiente forțe [...], preferă, în locul confruntării deschise, războiul de hărțuială, în care se dovedește un meșter iscusit (mai ales în atacurile de noapte). [...]

Moldova se confruntă cu amenințarea turcească mai târziu, grație așezării sale geografice [...]. Sultanul Mehmed II cere Moldovei să-i recunoască suzeranitatea și să-i plătească tribut. Domnul Petru Aron [...] se supune, acceptând, totodată, să deschidă Cetatea Albă – portul Moldovei de la mare – negustorilor turci. Preagrabniciei supunerii față de turci i se opune însă Ștefan [cel Mare], venit la tron după o îndelungată perioadă de lupte pentru domnie [...].

Intervenția lui Ștefan în război începe prin încercarea de a smulge Țara Românească de sub controlul Porții [Imperiului Otoman] și a o reintegra în frontul antiotoman. [...] În iarna lui 1474/1475 o mare armată otomană [...], condusă de Soliman Pașa, [...] pătrunde în Moldova pentru a restabili dominația Porții la Dunăre. Ștefan o așteaptă lângă Vaslui, practicând tactica pământului pârjolit, ceea ce îi obligă pe turci să înainteze în căutarea hranei pentru oameni și animale exact spre locul stabilit de Ștefan, la confluența Racovei cu Bârladul, care nu îngăduia decât o restrânsă desfășurare de forțe. Atrase în lunca Bârladului, trupele turcești sunt surprinse, la 10 ianuarie 1475, de cavaleria și pedestrașii lui Ștefan, lovite de tunurile moldovenilor, și mulți turci cad dezorientați și împotmolți în mlaștini. Urmărirea celor retrași a fost la fel de cumplită, bătălia transformându-se într-o mare victorie, cea mai însemnată din istoria luptelor românilor cu turcii. [...]

În secolele al XVI-lea și al XVII-lea, până spre sfârșit, dominația otomană asupra Țărilor Române continuă să nu fie pusă în discuție de un alt context european. Singura contestare venea din chiar sânul acestor țări. Cea mai însemnată dintre ele este aceea întreprinsă de Mihai Viteazul [...].

Iscusit general și om de stat, Mihai manevrează cu multă abilitate între puterile vecine Țării Românești, care își disputau tendințele de dominație asupra Țărilor Române [...] și se încadrează planului de cruciadă, inițiat de papa Clement VIII în 1592 [...]. În iarna lui 1594-1595, Mihai întreprinde incursiuni contra turcilor [...]. În anii următori (1596-1598), Mihai continuă acțiunea antiotomană prin incursiuni la sud de Dunăre și prin interceptarea oștilor tătare care se îndreptau spre Ungaria și Banat, în ajutorul turcilor.“

(Ion Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă istorică, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa dată, două cauze ale declanșării expediției otomane din 1462. **4 puncte**
2. Formulați, pe baza sursei date, o opinie referitoare la evenimentele din 1475, susținând-o cu două informații selectate din sursă. **8 puncte**
3. Prezentați două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea, una precizată în sursa dată și alta diferită de aceasta. **10 puncte**
4. Prezentați, în aproximativ o pagină, rolul spațiului românesc în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu, utilizând două fapte istorice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și două informații din sursa dată referitoare la această perioadă. **18 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, un eseu referitor la **Constituirea și evoluția statului român modern în secolul al XIX-lea**, având în vedere:

- menționarea a două programe revoluționare elaborate de către români în anul 1848 și a câte unei consecințe a fiecăruia dintre acestea;
- prezentarea a două fapte istorice desfășurate în deceniul șase al secolului al XIX-lea care au contribuit la constituirea statului român modern;
- menționarea unei caracteristici a actului constituțional adoptat în anul 1864;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în statul român modern în anul 1866;
- formularea unei opinii referitoare la participarea României la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și argumentarea acesteia prin două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice prin menționarea a câte două informații referitoare la fiecare fapt și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea în limita de spațiu precizată.

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a IX-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Cu totul altfel acționau democrații. Aceștia considerau că săracii trebuie să aibă aceleași drepturi ca și cetățenii cu stare. Deși pentru a ocupa la Atena funcții obștești nimeni nu trebuia să fie neapărat un om bogat, săracii nu puteau să se îndeletnicească cu activitatea de stat. Ei erau nevoiți să muncească tot timpul, pentru a se putea hrăni atât pe ei, cât și familia lor. La propunerea lui Pericle, s-a instituit o plată pentru îndeplinirea obligațiilor de stat (...). În plus, pe teritoriul statelor care făceau parte din Liga ateniiană au fost înființate colonii ateniene, în care fiecare ateniian putea să capete un lot de pământ. Prin aceste colonii erau dintr-o dată rezolvate două probleme: se creau garnizoane dincolo de hotarele Aticii și se ameliora situația poporului simplu.”

(Plutarh, *Oameni iluștri ai Greciei*)

B. „Puterea efectivă a acestor basilei trebuie că a fost considerabilă, dacă ne gândim la eforturile economice pe care comunitățile supuse au trebuit să le depună. (...) Un rege victorios, Dromihete, este pus în situația de a-și convinge poporul în privința sorții captivilor macedoneni, luând hotărârile politice cu încuviințarea mulțimii (Diodor din Sicilia: prin mulțime înțelegem numai partea activă militar, cea care înfruntase primejdiile războiului, și nu poporul de rând). Pe aceste baze s-a asigurat pentru câteva secole dinamica întregii structuri sociale getice. (...) Societatea getică s-a epuizat și începând cu mijlocul secolului III î.Hr. civilizația a intrat într-un recul prelungit. (...) Multe așezări au fost distruse, unele zone depopulate, însă cursul evenimentelor a luat o altă turnură, căci valul celtic a fost oprit de greci, dar răul fusese făcut. Principala consecință a fost că legăturile tradiționale cu Grecia și mai ales Macedonia au fost tăiate. Lumea getică s-a trezit singură și în pragul colapsului.”

(Cătălin Borangic, *Traci, geți, daci, geto-daci în Magazin Istoric*, 2020)

C. „Șansa ateniienilor a fost de a găsi în Clistene (...) omul care a știut să înțeleagă că cetatea nu va putea reveni la instituțiile trecutului și la privilegiile de castă care nu făceau altceva decât să ridice împotriva nobilimii celelalte clase ale populației. (...) De aceea (...) el a creat o nouă împărțire a cetățenilor. (...) Fiecare era, deci, cunoscut nu numai ca membru al unei familii, cu toate consecințele pe care le implica distincția dintre familii nobile și nenobile, dar și ca locuitor al unui sat ori cartier al Atenei, egal din punct de vedere juridic cu ceilalți cetățeni. Aparent nesemnificativă, această reformă pune, de fapt, bazele democrației ateniene. (...) Încă nu este democrație totală, așa cum va funcționa ea cincizeci de ani mai târziu, căci încă se aleg arhonți făcând parte din primele două clase de cetățeni. Dar puterea de a legifera este în mâinile întregului popor, deja stăpân al *ecclesiei* [Adunarea poporului] și căruia îi este recunoscut accesul în *bulé*, Consiliul celor 500, recrutat dintre toți ateniienii, câte 50 din fiecare trib.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa A, două caracteristici ale democrației. **4 puncte**
2. Menționați, din sursa B, două trăsături ale lumii getice. **4 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa C, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
4. Prezentați o caracteristică a modelului de educație din spațiul la care se referă sursele A și C. **5 puncte**
5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la evoluția Regatului dac, în afara celor la care se referă sursa B. **10 puncte**
6. Prezentați o asemănare și o deosebire dintre organizarea instituțională a Republicii romane în secolul I î.Hr., respectiv a Imperiului Roman în secolul al III-lea d.Hr. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre *Europa în secolele al V-lea – al XIV-lea* având în vedere:

- menționarea a două cauze și a două consecințe ale formării popoarelor medievale din spațiul european;
- precizarea unui fapt istoric referitor la evoluția Imperiului Bizantin în secolele al VII-lea - al XI-lea și prezentarea a două consecințe ale acestuia;
- explicarea rolului unei personalități politice în cadrul Imperiului Romano-German din secolele al X-lea – al XI-lea;
- prezentarea a două asemănări și a unei deosebiri dintre întemeierea Moldovei și a Țării Românești.

Notă!

Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză – efect, respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a X-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Încercarea lui Carol I de a domni fără Parlament (1629-1640), prin găsirea altor surse de venituri (cumpărarea posturilor administrative, monopol; reinstituirea drepturilor mai vechi ale monarhiei feudale) va provoca opoziție și procese juridico-politice spectaculoase, orientate împotriva Coroanei. [...]

Expresia ideologică a conflictului pe cale de a se naște a fost apropierea, la început secretă, dar ulterior publică a Coroanei de catolicism [...]. Atașamentul față de protestantism avea semnificația contestării deciziei papale de a împărți lumea între Spania și Portugalia [...], a unei declarații de război față de superputerea catolică mondială a Spaniei și față de tendințele absolutiste manifestate de aceasta, adică față de dizolvarea stărilor și a Parlamentului de către monarhia absolutistă. Opoziția micii nobilimi și a burgheziei va primi din partea Coroanei semnalul unei schimbări importante prin noua politică bisericească dusă de arhiepiscopul de Canterbury, William Laud [...]. Încercarea sa, susținută și de calitatea de Lord cancelar [...] pe care o dobândise, de a recâștiga o parte din averile mănăstirești pierdute de către biserică prin secularizare în momentul de apogeu al Reformei [...], va afecta starea materială a unei părți a [...] burgheziei, parte care își dobândise averile tocmai prin intermediul Reformei.“ (Imanuel Geiss, *Istoria lumii din Preistorie până în anul 2000*)

B. „Odată proclamată, independența trebuia cucerită. Au fost necesari, pentru aceasta, aproape șapte ani [...], în care o armată regulată se înfruntă cu o trupă improvizată, iar puterea organizată și recunoscută se confruntă cu autoritățile insurecționale. [...] O problemă pur militară era aceea că insurgenții nu aveau decât o armată înghebată în pripă, care trebuia să se lupte cu cele mai bune trupe regulate din Europa. În plus, obligați să înfrunte o armată permanentă, coloniștii care se înrolaseră erau voluntari, pe jumătate soldați și pe jumătate cultivatori. [...]

În fața unui raport de forțe atât de dezavantajos, căutarea unor aliați era o necesitate. Împotriva Angliei, insurgenții nu se puteau adresa decât celeilalte puteri maritime, Franța [...]. Franklin avea să fie negociatorul abil al acestei alianțe, a cărei înfiripare se încadrează între cele două victorii: capitularea, la Saratoga (1777), a unor trupe engleze [...], face Guvernul francez să hotărască să semneze tratatul de alianță; patru ani mai târziu (1781), o altă capitulare, de data asta a unei garnizoane repliate într-o fortăreață din Yorktown, vine să încununeze operațiunile [...]. Franța aducea Americii bani, arme, un corp expediționar, o escadră și alianța spaniolă.“ (René Rémond, *Istoria Statelor Unite ale Americii*)

C. „Victoria de la Saratoga a nimicit trupele britanice din nord, a intensificat conflictul intern [...] și a atras atenția Europei că lupta celor 13 colonii nu este o simplă rebeliune, ci un război național [...] împotriva Metropolei. [...] Pe de altă parte, această victorie, cât și setea Franței de a recupera Canada, Indiile de Vest și de a zdruncina pozițiile Angliei au dus la încheierea tratatului de alianță din februarie 1778. [...]

Washington a repercutat victoria de la Yorktown, la 19 octombrie 1781, cu o armată combinată americană și franceză de 16 000 de oameni. Trupele engleze au început să se predea [...].

În același timp, flotele Franței, Spaniei și Olandei scoteau din luptă navele engleze, extinzând războiul naval și asupra Indiilor britanice.

Anglia și-a dat seama în 1782 că șansele de a birui sunt nu numai minime, dar chiar imposibile [...] și începe să ducă tratative directe cu foștii „rebeli”. [...]

Franța ar fi continuat războiul, dar resursele financiare erau în impas, plus că englezii reperțaseră între timp o victorie navală asupra flotei în Marea Antilelor, și astfel se ajunge la încheierea Tratatului de la Versailles (septembrie 1783).“

(Nicolae Ciachir, *Istoria universală modernă, 1642-1789*)

D. „La 10 mai 1775, când știrea despre Lexington și Concord era pe buzele tuturor americanilor, s-a întrunit la Philadelphia al doilea Congres Continental. [...]

Congresul adoptă o linie care lăsa calea liberă spre împăcare. Aprobă rezistența armată [...], preluă unitățile de milițieni constituite ad-hoc ce încercuiau trupele engleze din Boston, ca „Armata Coloniilor Unite”, numi comandant șef al acestei armate pe colonelul George Washington și luă multe alte măsuri de organizare a rezistenței armate. [...]

Pendulând între radicali și conservatori, între rezoluții și măsuri belicoase și memorii de împăciuire către rege și parlament, Congresul se străduia să mobilizeze și să organizeze forțele Americii. [...]

Americanii duceau lupte defensive, ceea ce le asigura un avantaj; bărbații știau să mânuiască armele, fiind, în genere, buni trăgători. Superioritatea morală era de partea americanilor; luptau pentru o cauză dreaptă și revoluția era în inimile maselor largi.

Rezistența Americii fu primită cu admirație de către spiritele înaintate din țările europene. Unii, partizani înfocați ai ideilor revoluției americane, au trecut oceanul și s-au înrolat în armata revoluției.“
(Alexandru Vianu, *Istoria SUA*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei D, două consecințe ale întrunirii Congresului Continental. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei C, două cauze ale încheierii Tratatului de la Versailles. **4 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, două cauze ale conflictului dintre rege și societatea engleză. **4 puncte**
4. Formulați o opinie referitoare la ajutorul primit de trupele americane în conflictul cu Metropola, susținând-o cu câte o informație selectată din sursele B, C și D. **8 puncte**
5. Prezentați două elemente de continuitate în desfășurarea acțiunilor din cadrul revoluției franceze (1789-1795). **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice relevante, afirmația conform căreia *problema orientală* are consecințe asupra Țărilor Române în secolul al XVIII-lea. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Analizați comparativ, în aproximativ trei-patru pagini, **statul și societatea din spațiul european în secolul al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea**, având în vedere:

- prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre evenimentele din anul 1821 și cele din anul 1848 desfășurate în spațiul românesc;
- menționarea a două fapte istorice referitoare la conflictele din spațiul european în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prezentarea unei consecințe a unuia dintre aceste fapte în domeniul politic, respectiv a unei consecințe a celuilalt fapt în domeniul economic;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre regimurile politice comunist și fascist din perioada interbelică, referitoare la politica internă;
- formularea unei opinii referitoare la existența continuității în evoluția relațiilor internaționale din anii 1919-1939 și susținerea acesteia cu două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea sintezei**, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea opiniei cu **argument istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea sintezei în limita de spațiu precizată**.

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a XI-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Din cauza atitudinii aliaților săi, izolarea diplomatică a Franței este, în final, mult mai mare decât în 1914, dată la care putuse conta cel puțin pe alianța rusă, acum dizolvată de Revoluția din octombrie 1917. Franța este obligată deci să caute alianțe noi. Din 7 septembrie 1920, un acord militar secret, strict defensiv este încheiat cu Belgia. Dar efortul diplomatic principal îl orientează mai ales spre Europa răsăriteană sau cea dunăreană [...].

Situația dificilă în care se găsește, în iulie 1920, tânărul stat polonez unificat, proclamat la 8 octombrie 1918 de către Consiliul de Regență, îi oferă Franței prilejul de a obține alianța cu Polonia. La această dată, polonezii, a căror graniță orientală nu a fost stabilită prin tratate, se află în război cu Rusia, a cărei armată [...], i-a respins până la Vistula. Susținuți de Franța, [...] polonezii câștigă bătălia pentru Varșovia (15 august 1920). [...] Recunoscătoare, Polonia se aliază cu Franța prin Acordul de la Paris din 19 februarie 1921.

Cea de a doua etapă a apropierei franco-germane este Tratatul de la Locarno din 16 octombrie 1925, prin care Marea Britanie, Italia și Germania [...] se angajează să garanteze statu-quo-ul granițelor franceze și belgiene.“
(Larousse, *Istoria universală*)

B. „În discuțiile conducătorilor puterilor învingătoare, reuniți la Paris, în 1919, pentru a trasa harta noii Europe, Rusia se profila deja drept o entitate negativă. Sprijinind cu forțe militare încercarea de distrugere a bolșevismului și nefiind pregătiți să recunoască oficial Uniunea Sovietică, aceștia nu au avut altă opțiune decât să lase deschise spinoasele chestiuni privind validitatea și conturul granițelor din Europa de Est. [...]

Toate puterile occidentale au avut motive de satisfacție după rezultatul discuțiilor de la Locarno. În Europa de Est, răspunsul a fost cu totul altul. Polonia, în special, se simțea trădată de puterile occidentale, în primul rând de aliata sa, Franța [...]. Un „Locarno al estului” nu s-a mai produs, iar Germania a exclus explicit orice garantare a granițelor Poloniei.

Nici Marea Britanie, care nu-și dorea vreo implicare în Europa Răsăriteană, nici Franța, în ciuda alianțelor sale, datând din 1921, cu Polonia și Mica Antantă compusă din Cehoslovacia, România și Iugoslavia, nu aveau motive într-atât de puternice, încât să insiste asupra acestui fapt. Ambele aveau interese mai mari de a aduce Germania mai aproape de Occident și de a elimina posibilitatea strângerii legăturilor sale cu Uniunea Sovietică, sprijinită de unele voci din Germania, care aminteau de meritele Tratatului de la Rapallo, semnat în 1922 [...].“

(Ian Kershaw, *Drumul spre iad*)

C. „Începând din 1927, reconcilierea franco-germană se manifestă în afară de domeniul strict politic, în cel economic și în cel al psihologiei colective. Acordul internațional al oțelului, [...] care începând din septembrie 1926 reunește principalele țări producătoare ale Europei Continentale, constituie un instrument puternic al dezarmării industriale a celor două foste state dușmane. În anul următor, acestea semnează un tratat comercial care, ca și Cartelul oțelului nu va fi repus în discuție înainte de 1939. [...]

Politica practică de Stalin față de Germania nu se deosebește de cea a predecesorului său, Lenin. Aproximarea dintre cele două țări, prin Tratatul de la Rapallo în 1922 continuă în cursul anilor următori prin semnarea unui acord de prietenie și neagresiune semnat în 1926 și printr-o cooperare militară clandestină din ce în ce mai strânsă. “

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

D. „În perioada 1918-1920 politica guvernului britanic a fost una de ostilitate față de regimul bolșevic. [...] După 1920 relațiile anglo-sovietice au depins de partidul care era la putere în Marea Britanie, guvernele conservatoare fiind mult mai puțin amatoare să facă afaceri cu URSS decât cele laburiste. [...]

În 1929 Planul Young mărea perioada pentru plata reparațiilor la 60 de ani, acest lucru ușurând povara Germaniei. În paralel, Marea Britanie și Franța au acceptat să pună capăt ocupației din Renania cu cinci ani mai devreme decât era planificat. În mai 1930, Briand a propus ca națiunile Europei să se constituie într-o organizație federală, aceasta având inițial un caracter economic.”
(A. Farmer, *Marea Britanie: Politica externă și colonială, 1919 – 1939*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa C, o acțiune diplomatică referitoare la statul sovietic și o consecință a acesteia, din sursa B. **4 puncte**
2. Menționați câte o informație referitoare la relațiile dintre Franța și Polonia din sursa A, respectiv din sursa B. **4 puncte**
3. Menționați o asemănare cu privire la atitudinea marilor puteri față de Rusia Sovietică, pe baza surselor B și D. **3 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor A, C și D un punct de vedere referitor la relațiile diplomatice dintre statele occidentale în deceniul trei al secolului al XX-lea, susținându-l cu câte o informație din fiecare dintre aceste surse. **9 puncte**
5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la instituțiile, mecanismele și politicile de rezolvare a conflictelor din prima jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **10 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate de regimul totalitar din statul sovietic în politica internă, în perioada 1921-1933. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Realizați o sinteză de aproximativ patru-cinci pagini cu titlul **Europa în a doua jumătate a secolului al XX-lea**, având în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea a două asemănări și a două deosebiri referitoare la regimurile politice din Europa Răsăriteană, în perioada 1951-1960;
- prezentarea unei caracteristici a relațiilor internaționale europene din deceniul șapte al secolului al XX-lea;
- precizarea a două cauze și a două consecințe ale înlăturării unui regim totalitar din Europa Răsăriteană;
- formularea unui punct de vedere referitor la unitatea și integrarea statelor din Europa Occidentală, în ultimele două decenii ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia prin două argumente istorice.

Notă ! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea sintezei, evidențierea relației cauză – efect, susținerea unui punct de vedere cu argument istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea sintezei în limita de spațiu precizată.

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a XII-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Armata turcească [...] se pregătea să treacă Dunărea în Țara Românească. [...] Trecerea turcilor a început în ziua de 4/14 august 1595, pe un pod de vase, și a durat trei zile. [...] Față de superioritatea numerică a armatei lui Sinan, Mihai [Viteazul] nu avea interes să dea lupta în câmp deschis; de aceea [...] a ales o poziție care să nu permită o desfășurare largă de trupe și în același timp să îl ferească de o eventuală înconjurare. Experiența luptelor din iarnă îi arătase că o asemenea poziție era pe drumul care duce de la Giurgiu la București, la satul *Călugăreni*. [...]

La începutul lui octombrie [1595] coboară munții pe la Bran, Sigismund Báthory [...]. Aducea cu el 22000 de secui, 15200 ostași dați de orașele și nobilimea transilvană și 63 de tunuri. Din Moldova sosi Ștefan Răzvan cu 3000 de oameni și 22 de tunuri. [...] Armata otomană începu o retragere generală. Bucureștii sunt reocupați de Ștefan Răzvan, în timp ce Mihai și Sigismund Báthory grăbeau spre Giurgiu. [...]

Andrei Báthory [principele Transilvaniei] ar fi fost bucuros să-l vadă pe Mihai scos din domnie. [...] Văzându-se amenințat să fie scos din propria sa țară, Mihai se hotărăște [...] să atace el primul pe adversar. [...] Un prim corp de oaste, mai mare, comandat de domnul însuși trecu munții prin pasul Buzăului [...]. Oastea [...] își continuă drumul prin Făgăraș spre Sibiu. [...] Ajungând în fața Sibiului, ocupă satul *Șelimbăr* și înălțimea *movila turcilor*. [...] Lupta începe de îndată (18/28 octombrie 1599).“
(Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Cele trei Țări Române s-au alăturat mării coaliții – Liga Sfântă – în care forța principală era Imperiul Habsburgic. [...]

Pierderile suferite de oastea otomană la Călugăreni nu au împiedicat-o să ocupe de a doua zi Bucureștiul [...]. Începea într-adevăr transformarea Țării Românești într-o provincie a Imperiului. Oastea otomană a înaintat spre nord și a ocupat Târgoviște, unde a construit o nouă fortificație, dar mai mică și mai slabă (era din pământ).

Atunci s-a produs contraofensiva forțelor unite ale celor trei Țări Române, reunite la Rucăr. Sinan pașa [...] a început o retragere precipitată [...]. Urmărite îndeaproape de forțele munteano-moldo-transilvane, trupele otomane au fost atacate, [...] iar trecerea pe malul drept al Dunării s-a transformat într-o adevărată catastrofă.“

(Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

C. „Mihai Viteazul [...] a trecut la măsuri de desprindere a Țării Românești din sistemul politico-economic otoman. [...] Ca să facă față confruntărilor cu turcii, Mihai Viteazul a căutat să întărească alianța cu principele Transilvaniei, Sigismund Báthory. La [...] 20 mai a fost încheiat [tratatul de la Alba Iulia]. [...]

În fruntea unei mari oștiri, Sinan-pașa a trecut Dunărea la Giurgiu; Mihai Viteazul s-a retras într-o poziție naturală favorabilă, la Călugăreni, unde la 13/23 august 1595 a repurtat o strălucită victorie tactică asupra avangărzii otomane. [...]

Cu ajutor primit din partea lui Sigismund Báthory, al arhiducelui Maximilian, al domnului Moldovei, Ștefan Răzvan, care luase locul lui Aron Tiranul, și al marelui duce de Toscana, Mihai Viteazul a silit forțele otomane să se retragă. Au fost eliberate, în scurt timp, orașele Târgoviște (18 octombrie), București (20 octombrie), Giurgiu (27 octombrie).“
(*Istoria Românilor*)

D. „Integrarea Țărilor Române în alianța creștină a dus foarte curând la răscoala antiotomană care izbucnește în 13 noiembrie 1594 la București prin suprimarea creditorilor levantini și a garnizoanei otomane. [...]”

Confruntarea decisivă pregătită de turci a avut loc la Călugăreni, în 13/23 august 1595; astfel că oastea domnului, constrânsă de superioritatea numerică a otomanilor, se retrage spre nord în așteptarea intervenției ardelenilor. [...] Reacția creștină nu s-a lăsat așteptată. Acțiunea militară a celor trei principate de la începutul lui octombrie a recucerit Târgoviștea și i-a aruncat pe turci peste Dunăre la Giurgiu.

Poarta relansează însă ofensiva în Ungaria, unde obține o victorie la Keresztes, învingându-i pe Habsburgi (26 octombrie 1596). În această situație, Mihai Viteazul deschide negocierile cu turcii, pe care le încheie printr-o pace, la sfârșitul anului [...]. Paralel, Mihai Viteazul se orientează spre Habsburgi, încheind cu ei un tratat (1598) la Mănăstirea Dealu.“

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați acțiunea diplomatică din sursa **B**, menționând o cauză și o consecință ale acestuia, selectate din sursa **C**, respectiv din sursa **D**. **5 puncte**
2. Prezentați acțiunea militară din spațiul intracarpatic precizată în sursa **A**, utilizând și două informații din această sursă. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **3 puncte**
4. Formulați, pe baza celor patru surse date un punct de vedere referitor la relațiile dintre statele medievale din spațiul românesc, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare sursă. **7 puncte**
5. Prezentați câte un fapt istoric din domeniul diplomatic precizat în sursa **C**, respectiv în sursa **D**, stabilind o asemănare între aceste fapte. **12 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la implicarea spațiului intracarpatic în relațiile internaționale din secolul al XVII-lea. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, un eseu despre ***Evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea***, având în vedere:

- prezentarea unei constante în desfășurarea acțiunilor realizate de statul român în politica internă din deceniile șapte-opt ale secolului al XIX-lea;
- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din domeniul relațiilor internaționale la care participă România între anii 1910-1917;
- prezentarea a două asemănări între faptele istorice desfășurate de români în anul 1918;
- prezentarea a două acțiuni diplomatice la care participă românii în anii 1919-1920 și menționarea unei asemănări între acestea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din deceniile trei-patru ale secolului al XX-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.